

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد بهداشت

عنوان:

بررسی تاثیر مخارج بهداشتی (دولتی-خصوصی) بر شاخص توسعه انسانی در کشور

های منتخب با سطوح درآمدی بالا، متوسط و پایین: ۲۰۱۰-۲۰۰۰

توسط:

تورج هراتی خلیل آباد

استاد راهنما:

دکتر محسن بارونی

استاد مشاور:

دکتر جواد هراتی

سال تحصیلی: ۱۳۹۳

چکیده

مقدمه: در دهه های اخیر، توسعه انسانی یکی از پرکاربردترین شاخص ها برای اندازه گیری سطح توسعه کشورها می باشد. عوامل متعددی وجود دارند که بر توسعه انسانی موثر می باشند، مخارج بهداشتی از عوامل مهمی است که بر رشد و توسعه اقتصادی اثر میگذارد، این مخارج می توانند در کنار نیروی انسانی و سرمایه فیزیکی موجب افزایش توسعه انسانی گردند. این مطالعه به منظور تعیین اثر مخارج بهداشتی بر شاخص توسعه انسانی و آزمایش اثرات این مخارج در دو منبع خصوصی و دولتی می باشد.

روش کار: در این مطالعه داده های پنل برای ساله های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ برای ۱۶ کشور با سطح درآمد بالا، ۱۳ کشور با درآمد متوسط و ۲۲ کشور با سطح درآمدی پایین مورد استفاده قرار گرفته است. به منظور تعیین اثر مخارج بهداشتی بر شاخص توسعه انسانی، مدل های رگرسیونی پنل دیتا با اثرات ثابت و تصادفی مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین تحلیل داده ها با کمک نرم افزار *Eviews6* انجام شد.

یافته ها: نتایج این مطالعه نشان داد که مخارج کل بهداشتی، دولتی و خصوصی دارای تاثیر مثبت و معنی داری بر شاخص توسعه انسانی در کشورهای مختلف می باشد. همچنین کلیه ی مخارج بهداشتی در کشورهای با سطح درآمدی بالا دارای اثر بیشتری بر شاخص توسعه انسانی نسبت به کشورهای با درآمد پایین می باشند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه مبنی بر این بود که مخارج بهداشتی، نقشی حیاتی در بهبود وضعیت بهداشتی و توسعه کشورها می باشد. همچنین افزایش هزینه های مراقبت های بهداشتی گام مهمی در دستیابی به اهداف توسعه کشورها می باشد. به همین منظور بایستی سیاستگذاران در تخصیص مخارج بخش بهداشت به صورت خصوصی و دولتی کارا بودن این مخارج را مد نظر قرار دهند.

کلید واژه ها: شاخص توسعه انسانی، مخارج بهداشتی، مدل اثرات تصادفی

Abstract

Introduction :Human development is used as one of the most important index to measure the level of countries development in recent decades. There are many factors that affect health development, health expenditures are important factors in the economic development and growth; it can be raise economic development by labor forces and physical capital.

The objectives of this study are to determine the effect of health care expenditure on HDI index and to examine the effect by public and private expenditure sources.

Methods: The study used panel data from 2000 to 2010 covering 16 countries with high income, and 13 and 22 countries with middle and low income in world. Fixed and random effects panel data regression models were fitted to determine the effects of health care expenditure on human development index. For data analysis evIEWS6 software was used.

Results: The results showed that total spending on health, public and private, has a significant positive impact on the human development index in different countries. All types of health expenditure in countries with high incomes have a greater effect on the human development index compar to low income countries.

Conclusion: The findings imply that health care expenditure remains a crucial component in improvement of health status and development in countries. Also Increasing health care expenditure will be a significant step in achieving the Development Goals of countries. Therefore, policymakers should consider cost effectiveness of health expenditure in allocating to private and public sector .

Keywords: Human development index, Health expenditure, Random effect model

Kerman University of Medical Sciences

Faculty of Management and Medical Information Science

Thesis submitted In Partial Fulfillment of the Requirements for the degree of

MSc in Health Economics

***The effect of health expenditure on human development index in selected
countries with high,middle and low income levels:2000-2010***

By:

Touraj Harati Khalilabad

Supervisor:

Dr Mohsen Barouni

Co –Supervisor:

Dr javad Harati

January 2015